

Det kongelige Kunnskapsdepartement
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

Att. Anne Line Wold

Innspill til strategi for norsk deltagelse i det europeiske forsknings- og innovasjonsarbeidet

UiT takker for muligheten til å gi innspill til regjeringens strategi for norsk deltagelse i det europeiske forsknings- og innovasjonsarbeidet (ref. 20/5959).

Mål

- Hva ønsker dere å oppnå ved å delta i det europeiske forsknings- og innovasjonssamarbeidet i perioden frem mot 2027?

UiT ønsker å delta i den internasjonale forskningsfronten sammen med andre ledende institusjoner. UiT har derfor konkrete ambisjoner for Horisont Europa. I første halvdel av Horisont Europa (2021-2024) skal UiT øke antall søknader med 50 % sammenliknet med Horisont 2020. I andre halvdel av Horisont Europa (2025-2027) skal UiT fortsette samme ambisjon for søyle 1 og 3 (fremragende vitenskap og innovative Europa) med 50 % økning, men antall søknader om samarbeidsprosjekter i søyle 2 (globale utfordringer og europeisk industriell konkurranseevne) skal dobles (100 % økning) sammenliknet med H2020.

- Hvilke mål mener dere vi bør sette på nasjonalt nivå for deltakelsen i Horisont Europa og ERA?

UiT mener at det nasjonale målet bør være høyt, men realistisk. Norge nådde målet i H2020 om mer enn 2 % retur med god margin. Det viser at målrettet innsats gir resultater. Omregnet i dagens valuta vil denne prosentandelen bety en betydelig reel økning. UiT mener at norsk andel av all EU-støtte i innstilte søknader bør ligge på 2,4 % for Horisont Europa.

Muligheter og utfordringer

- Hvilken betydning har europeiske forsknings- og innovasjonsaktiviteter for dere?

- ✓ Muligheten til å gjennomføre avansert forskning på høyt nivå gjennom internasjonalt samarbeid.
- ✓ Utvide og styrke samarbeidsnettverk både nasjonalt og internasjonalt med andre forskningsinstitusjoner, industri og næringsliv.

- ✓ Økt forskningskapasitet.
- ✓ Økt internasjonal synlighet av UiT som en ledende og relevant forskningsinstitusjon.

- Ser dere nye/utnyttede muligheter ved å delta?

- ✓ UiT har hatt en høy suksessrate i å søke om EU-finansiering (16,1 % i Horisont 2020)¹, særlig innen de tematiske samarbeidsprosjektene (25,6 %). Den relativt høye suksessraten vitner om at fagmiljø ved UiT driver god og relevant forskning, og at vi kan søke flere prosjekter og ta større rolle i prosjektene.
- ✓ Nye muligheter for å øke finansiering i de nye “missions” i Horisont Europa, der UiT har spesielt sterke fagmiljøer.

- Hva er de største utfordringene og hindringene knyttet til deltakelse i det europeiske forsknings- og innovasjonssamarbeidet?

- ✓ Behov for et solid og effektivt administrativt støtteapparat slik at forskerne avlastes og trygges i både søknads- og prosjektfasen. Denne støtten bør diversifiseres, og dekke fakultetenes ulike behov (for eksempel kan et lite fakultet med begrensede økonomiske og administrative ressurser trenge mer støtte enn et større der slike ressurser er rikelig).
- ✓ Oppnå flere søknader, både fra nye og erfarne forskere. Å nå nye forskere som har mindre erfaring med søknadsskriving er en spesielt stor utfordring.
- ✓ For å møte utlysninger av de store prosjektene (eks. missions) trenger man et godt internasjonalt nettverk og en klar forståelse av hva UiT kan bidra med av kompetanse og infrastruktur. I dette ligger det ofte et nært samarbeid med regional industri og næringsliv. Vår erfaring er at dette ofte er en terskel for deltakelse, spesielt for unge forskere, så tilrettelegging av arenaer der forskere kan møtes er viktig.
- ✓ Oppnå flere tverrfaglige prosjekter som involverer forskere fra forskjellige fakulteter ved UiT.

- Hvordan arbeider dere for å spre og ta i bruk kunnskap og resultater fra det europeiske samarbeidet, i egen organisasjon og/eller utover egen organisasjon?

UiT har et stort fokus på Open Access og har bl.a. et eget fond som dekker utgifter for denne type publisering. I tillegg har UiT et eget arkiv, Munin, for egenarkivering av publikasjoner fra forskere og studenter ved UiT. Videre har UiT ulike kanaler for å kommunisere kunnskap ut i samfunnet. Dette gjøres bl.a. gjennom Forskningsdagene og Lørdagsuniversitetet.

Noen fakulteter har utviklet egne verktøy og systemer for å kommersialisere forskningsresultatene, for eksempel gjennom vår TTO. Dette kan styrkes ved bedre kontakt og samarbeid mellom lokale bedrifter (som kan benytte seg av forskningsresultater) og forskere.

UiT har sine egne sosiale mediekkanaler: Facebook (med engelske og norske versjoner med en akkumulert følger base på over 40 000); Twitter (med 12 000 følger) og Instagram. Mange akademiske enheter i UiT har også sine egne sider på sosiale medier. Nyheter og bilder av pågående EU-finansierte prosjekter blir ofte lagt ut her.

¹ eCorda, oktober 2020

UiT tilbyr, støtter og vedlikeholder elektroniske plattformer når EU-støttede prosjekter publiserer fremgang og resultater.

Mobilisering, støttetjenester og incentivordninger

- Hvordan arbeider dere med å mobilisere til og støtte opp under (potensielle) deltakere?

- ✓ UiT har siden 2016 arrangert såkalte masterclass for MSCA («Arctic MSCA») for å tiltrekke og gi støtte til talentfulle, unge forskere som planlegger å søke MSCA Individual Fellowship med UiT som vertsinstitusjon.
- ✓ H2020 «Priority Program» gir støtte til forskere ved UiT som påtar seg koordinatorrolle i en H2020 søknad.
- ✓ UiT gir særlig og individuell støtte til ERC søkere. «ERC mentoring» program er rettet mot søkere til ERC StG, CoG, AdG og SyG. Det tilbys kurs, individuelle møter og personlig oppfølging, handbok, samt tilbud om pre-evaluering fra ekstern konsulent til utvalgte kandidater.
- ✓ UiT har et talentutviklingsprogram («Aurora Outstanding») som retter seg mot unge forskere med et særlig potensial for å bli ledende forskere i fremtiden.
- ✓ UiT har en policy i den årlige tildelingen av stipendiat- og postdoktorstillinger at rektor har fått fullmakt til å fordele inntil fem postdoktorstillinger basert på innsats mot EUs rammeprogram.
- ✓ Arrangerer ulike kurs og samlinger for å øke kompetanse på å skrive EU søknader. I tillegg bruker UiT eksterne konsulenter til å forbedre kvaliteten på søknader hvor UiT er koordinator eller PI.
- ✓ UiT arrangerer også seminarer for å skape oppmerksomhet rundt EUs utlysninger. Dette skjer ofte i samarbeid med Forskningsrådets NCP.
- ✓ I rammen av «High North Academy» (HNA) tilbyr UiT intensive kurs for doktorgradsstudenter om å få ekstern finansiering til forskningen. HNA tilbyr også kurs innen andre generiske ferdigheter som gir våre ph.d.-studenter en sterkere CV og større konkurransekraft eksternt.

- Hvilke nasjonale støttetjenester (f.eks. informasjon, kurs/kompetanseutvikling, rådgivning og økonomiske stimuleringsordninger) er særlig viktige for at dere skal lykkes?

- ✓ Kurs i regi av Forskningsrådet og Innovasjon Norge.
- ✓ Prosjektetableringsstøtte.
- ✓ Halvårlige informasjonsmøter med Forskningsrådet/Innovasjon Norge (informasjon fra Brussel).
- ✓ Nasjonale referansegrupper for Horisont Europa.
- ✓ Forskningsrådets programmer, workshops og individuell støtte gjennom NCP apparatet.

Samspill med andre programmer og initiativer

- Hvilke muligheter og utfordringer ser dere når det gjelder å utnytte synergier mellom Horisont Europa og ERA og andre europeiske programmer og initiativer?

EØS-midlene - Flere av UiTs fagmiljøer har god erfaring med deltakelse i prosjekter finansiert gjennom EØS-midlene², og våre fagmiljøer ønsker få informasjon om og veiledning i søknadsarbeide rettet mot

² <https://www.forskningsradet.no/sok-om-finansiering/internasjonale-midler/eos-midlene/>

EØS-midlene. Vi har som mål at deltakelse i disse programmene skal styrke prosjekterfaringen i våre fagmiljøer og gi et godt grunnlag for deltakelse i Horisont Europa.

Interreg-programmene - EU er en viktig samarbeidspartner for Norge inne fiskeri-, forsknings- og miljøsam arbeid i Arktis. UiT har en vesentlig posisjon i forskning om Arktisk, og er i dag den tyngste aktøren i Norge innen forskning på og i Arktis og nordområdene med mer enn 500 forskere innenfor feltet³. UiT har ambisjoner om å ta del i de tre nye Interreg-programmene i nord; *Kolarctic*, *Sverige-Finland-Norge* og *Nordlig Periferi og Arktis*. Gjennom vårt Arctic 5-samarbeid med partneruniversitetene i Oulu, Rovaniemi, Umeå og Luleå, er det betydelig sampublisering og et forskernettverk er under etablering. UiT har suksess med å søke Interreg-programmer, og disse har vært sentrale i byggingen av nettverk som seinere har sendt inn H2020-søknader.

- På hvilke områder og hvordan ønsker dere å utnytte synergier mellom deltakelse i det europeiske forsknings- og innovasjonssamarbeidet (Horisont Europa og ERA) og det europeiske utdanningssamarbeidet (Erasmus+ og Det europeiske utdanningsområdet)

Stortingsmelding 7 (2020-2021) om internasjonal studentmobilitet i høyere utdanning har ambisiøse mål om at utenlandsopphold blir normalen for norske studenter⁴. Når ansatte har vært mobile, skaper dette også større muligheter for samarbeid om blant annet forskningsprosjekter. I EUs forrige programperiode var det svak kopling mellom forskning og utdanning i EU-programmet, og KD, NFR og DIKU etterspør sterkere synergier i inneværende periode. Stortingsmeldingen omtaler ansattmobilitet og koblingen mellom forskning og høyere utdanning. I tillegg til behovet for økt mobilitet blant ph.d.-studenter, så forventer regjeringen at man benytter eksisterende forskningssamarbeidet til å inngå nye, kvalitetssikrede og tilrettelagte avtaler om studentutveksling. I disse avtalene bør studentmobilitet bli koplet på forskernes internasjonale prosjekter og nettverk. UiT har som mål at mobilitetsstipendene i Erasmus + kan finansiere utveksling av ansatte og studenter tilknyttet prosjekter innenfor Horisont Europa. Våre forskningsmiljø har over lang tid etterspurt en samlet oversikt over stipendmuligheter for forsknings- og utvekslingsopphold hos partnere i utlandet. Dette vil bidra til strategisk bruk av mobilitetsmidlene. Videre kan de sentraliserte tiltakene innenfor Erasmus +, eksempelvis tiltak innenfor Erasmus+ KA2, danne grunnlaget for søknader til Horisont Europa.

Vennlig hilsen

Anne Husebekk
Rektor

Jørgen Fosslund
universitetsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Saksbehandler: Kata Bohus

³ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-9-20202021/id2787429/>

⁴ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-7-20202021/id2779627/>